Fikcia v televíznych a filmových žánroch

Akademický rok: 2026/2027
Semester: zimný
Vyučujúci: Mgr. Jozef Mergeš, PhD.
Kód predmetu: 1ISMKm/FTVFZ/22

Absolvent predmetu dokáže:

- využiť znalosti nadobudnuté z predmetu Fikcia v televíznych a filmových žánroch v záverečnej bakalárskej práci súvisiacej s predmetom štúdia;
- vymenovať a kategorizovať žánre fikcie v súčasných filmovom a televíznom prostredí;
- charakterizovať a analyzovať naratologické postupy pri vytváraní fiktívneho príbehu;
- využiť znalosti z teórie a dejín filmových a televíznych žánrov pri aplikovaní na charakteristiku súčasných filmových a televíznych produktov;
- zaradiť určitý hraný film, televízny film alebo televízny seriál do príslušného žánru a interpretovať jeho pozíciu a funkciu v súčasných médiách;
- vysvetliť osobitosti jednotlivých filmových a televíznych žánrov.

Semináre:
Rozprávanie príbehov. Naratív ako jeden zo základných spôsobov organizácie chápania sveta.
Fabula a sujet vo filmových a televíznych žánroch fikcie.
Naračné vzorce filmovej a televíznej fikcie. Výstavba fiktívneho príbehu. Stereotypy.
Hraný film – filmové žánre. Možnosti interpretácie pojmu filmový žáner. Komédia, melodráma, dobrodružný film.
Televízny žáner fikcie. Situačná komédia, dramatický seriál.
Uplatňovanie filmových žánrov v televíznom prostredí.
Synkretizmus žánrov fikcie vo filmovom a televíznom prostredí.

Predmet je priebežne hodnotený. V priebehu semestra študent spracuje a odovzdá seminárnu prácu – analýzu hraného filmu, televízneho filmu alebo televízneho seriálu súvisiacu s predmetom štúdia. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a hodnotenia aktivity študenta na seminároch (vypracovanie témy). Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.

Predbežné témy na vypracovanie prezentácie v rámci seminára (filmové žánre) – pozostáva z opisu, funkcie, formy a obsahu, mediálneho (televízneho) zastúpenia. Témy budú upravené podľa počtu študentov.

1. dobrodružný + road movie + vojnový ,
2. filmová dráma + športový,
3. fantasy + sci-fi

4. historický + životopisný + western,
5. horor + thriller,
6. katastrofický + akčný,
7. komédia + rodinný + romantický,
8. kriminálny + detektívny + film-noir (neo-noir),
9. muzikál + hudobný + tanečný,
10. mysteriózny + psychologický.

Odporúčaná literatúra:

BORDWELL, D. a K. THOMPSONOVÁ, 2012. *Umění filmu – Úvod do studia formy a stylu*. Praha: Akademie múzických umění v Praze.

CHATMAN, S., 2008. *Příběh a diskurs*. Brno: Host.

CLEARY, S., 2008. *Filmové žánre*. Banská Bystrica: Akadémia umení.

KOKEŠ, R. D., 2015. *Rozbor filmu*. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity.

KOKEŠ, R. D., 2016. *Světy na pokračování. Rozbor možností seriálového vyprávění*. Praha: Akropolis.

MERGEŠ, J., 2012. Dvakrát a dosť...?: remake ako odraz povahy súčasného amerického filmového priemyslu. In: *Cinepur: časopis pro moderní cinefily*. Roč. 19, č. 81, s. 53-59.

MERGEŠ, J., 2014. Esej o farbách a (ne)farbách vo filme. In: *Espes* [online]. Roč. 3, č. 1, s. 26-32 [cit. 15. januára 2022]. Dostupné z: https://espes.ff.unipo.sk/index.php/ESPES/article/view/2/19

MERGEŠ, J., 2020. Esej o subžánri športového filmu. In: *Jazyk a kultúra* [online]. Roč. 11, č. 41-42, [cit. 15. januára 2022]. Dostupné z: https://www.ff.unipo.sk/jak/41-42_2020/Jozef_Merges_studia.pdf

MERGEŠ, J., 2021. Medzi rozprávkou a hollywoodskym animovaným filmom – o rozprávke uväznenej v rodinnom filme. In: I. G. DRZEWIECKA, D. DZIAK, S. KOPČÁKOVÁ a B. ŠIMONOVÁ, eds. *(Po)etika umeleckej tvorby pre deti a mládež*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, s. 316-326.

MERGEŠ, J., 2017. Priestor ako dištinktívny prvok v remaku: prípad seriálov Bron/Broen a remaku The Bridge [online]. In: J. MERGEŠ a S. ŠOLTÉSOVÁ, eds. *Médiá a text 6: II. časť* [online]. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, s. 77-84 [cit. 15. januára 2022]. Dostupné z: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Merges1/subor/Merges.pdf

MERGEŠ, J., 2015. Vizuálna kompozícia farieb ako estetická kvalita filmu. In: *Espes* [online]. Roč. 4, č. 2 [cit. 15. januára 2022]. Dostupné z: https://espes.ff.unipo.sk/index.php/ESPES/article/download/36/43

MIŠÍKOVÁ, K., 2009. *Mysl a příběh ve filmové fikci*. Praha: Akademie múzických umění.

MITTELL, J., 2019. *Komplexní televize. Poetika současného televízního vyprávění*. Praha: Akropolis.

STADTRUCKER, I., 1990. *Dramaturgia hraného filmu*. Bratislava: Tatran.